

חזרה לגנוב!

כבר הכנסת מנחם פרוש מאגני עמד על הדוכן, קרא „טפו! טפו!“ ותוך כדי יריקה זו זרק על הארץ את סיוור-התפילה של היהדות הרפורמית.

בשערוייה מכוערת ופחדנית זו (הוא מיהר „להסתייג“ ממעשהו, כדי למנוע הענשה), הסית דובר האורתודוקסיה הקיצונית את דעת הציבור מן המשמעות ההיסטורית של קבלת החוק „מיהו יהודי“ באותו יום.

באותו חשך נקבר, למעשה, הרעיון הציוני — לא כדי לפנות מקום לשלל חרש ומודרני בתולדות המדינה, אלא כדי לחזור אל הגטו הטרוב-ציוני.

הרצל מתהפך בקברו

יתנאי בריטי חשוב, שביקר אותו יום בכנסת, הביע את השתוממותו במלים אלה: „אינני מבין אתכם. לפני שבוע התרגזתם על פומפידו, שאמר כי ישראל היא מדינה דתית וגזענית. הרי היום הוכחתם שפומפידו צדק!“

זוהי המשמעות כלפי חוץ — פגיעה נוראה בתרומית ישראל בעולם המערבי, הצדקת התעמולה הערבית הארסית ביותר, כריתת גט לדעת הקהל הנאורה שתמכה בהקמת ישראל מתוך אמונה שתהיה זאת מדינה ליברלית חילונית.

אולם הרבה יותר חשובה היתה המשמעות כלפי פנים. עד לקום הציונות, ראתה היהדות את עצמה כעדה דתית. הציונות היתה מהפכה נגד תפיסה זו. היא העמידה מולה אידיאל חדש — לאום יהודי, משוחרר מכבלי הדת.

הכוונה היתה לפרוש מן הגטו, ליצור אומה נורמלית בארץ-ישראל, „ככל הגויים“.

מדינת-ישראל קמה על ברכי רעיון זה. חלוציה ומייסדיה החשובים היו — כימעט ללא יוצא-מחלה — בלתי-דתיים ואנטי-דתיים. הרצל עצמו, גורדווי (שנשא אשה נוצרית), וויצמן, ז'בוטינסקי (שדגל בשריפת גופות, ושחיגן את בנו ברוח אנטי-דתית מובהקת), בן-גוריון — לכולם היה ברור כי הכוונה היא להעביר את היהדות מדפוסים דתיים לדפוסים לאומיים, תוך מהפכה פשוטית.

העובדה שהם כרתו ברית, מטעמי נוחות, עם חוגים דתיים מתונים, לא שינתה עובדה זו. גולי הדת היהודית, כימעט ללא יוצא-מחלה, כמו נגד הרצל בחרפות ובגידופים. הם הקימו ממשלה מדינית — אגודת ישראל — במטרה מפורשת להילחם בציונות, כדי לשמור על היהדות כעל עדה דתית.

החוק החדש מוחק במחירי היסטוריה של 75 שנה. למעשה הוא מוחק כליל את המושג „לאום יהודי“. כי בהעמידו פנים כי „לאום יהודי“ ו„דת יהודית“ הם היינו הך, וכי ההגדרה היחידה לשניהם היא ההלכה הדתית, הוא מרוקן את מושג הלאום ממשמעותו, והופך אותו רק מילה נרדפת לדת.

המשמעות המועשית היא חמורה לא פחות. במכה אחת נפערה תהום

מה אומר חוק „מיהו יהודי“

החוק שנתקבל ביום ג' נקרא „חוק השבות (תיקון מספר 2)“. שם זה הוא חצי-שקר, מפני שרק מחצית החוק עוסקת בחוקי-השבות, ואילו החצי השני עוסק בעניין שאין לו בכלל שום קשר לכך — חוק מירשם האוכלוסין.

השקר בא כדי לחפות בכמה תיקונים חיוביים (בחוק השבות) על מעשה-ההבגדה הכלול בתיקון חוק המירשם.

הסעיפים העיקריים קובעים:

● לצורכי חוק השבות וחוק מירשם האוכלוסין — „יהודי“ הוא אדם השייך לדת היהודית לפי ההלכה (נולד לאם יהודיה, או התגייר). סעיף זה סוטה מן ההלכה בפרט אחד — ודחיקא לחומרה. לפי ההלכה, יהודי שהמיר את דתו נשאר יהודי. לפי החוק, יהודי שהמיר את דתו „מרוצון“ — אינו יהודי.

● בני משפחתו הלא-יהודיים של יהודי יוכלו ליהנות מחוקי-השבות (זכות אוטומטית לבוא ארצה, והתאזרחות אוטומטית). זהו תיקון חיובי.

● פקיד הרישום הוא המחליט את מי לרשום כיהודי — והרישום ייעשה אך ורק לפי אותה הגדרה של ההלכה.

מוכן מאלי כן יהיה קשה לשכנע יהודי לבוא לישראל, אם יידע מראש שאשתי הנוצרית וילדי לא יירשמו כאן כיהודים, וממילא לא יהיו מוחזקים כשייכים לאומה שלו, אלא אם כן יעברו טכס דתי שבו יצטרפו לעשות שקר בנפשם.

חברה דתית או חברה לאומית?

א ת מוקד הוויכוח הגדיר אורי אבנרי כאשר נימק את הסתייגותו. לפיהן יחשב כ„יהודי“ לפי חוקי-השבות „מי שרואה עצמו כיהודי“, ואילו במירשם-התושבים ייחשב כליל ציון הפרטים „דת“ ו„לאום“, כמו ברוב ארצות המערב. אלטרנטיבית הציע אבנרי

פרוטוקול סודי מגלה את האמת: היתה קנוניה!

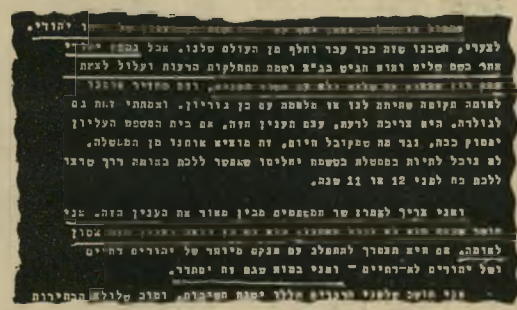
לפני הקמת הקואליציה היתה לי שיחה יחד עם שר-המשפטים בעניין של מיהו יהודי. נמצא יהודי אחד בשם שליט והוא הגיש בג"ץ, ושם מתחלקות הדעות ועלול לצאת פסק-דין (הקובע) שהצדק עם שליט, ולא עם משרד-הפנים... ואני צריך לומר: שר-המשפטים מבין מאוד את העניין הזה... אני חושב שבוזה הוא לא נבדל מאיתנו. הוא גם כן רואה בעניין זה אסון לאומה... ואני בטוח שגם זה יסתדר.“

האם זו איננה ההודאה הקיצונית ביותר שיכולה להיות? ראש מפלגה בא לישיבה סודית של הנהלת מפלגתו, ואומר: יש הסכמה עם שר-המשפטים בעניין זה. אם זו אינה הוכיחה, אז אינני יודע מה זה.

כיוון ששר-המשפטים אמר שהוא יתפטר, אם ימצא שנכון מה שאמרתי, והוא דרש ממני שאתנצל אם ימצא שנכון מה שהוא אמר — אני מוכן שר-המשפטים ואנוכי נבחר שהביאה את החוק וכפתה אותו על הכנסת בכוח — תשכנע כל אדם בר-דעת היכן האמת.

חשוב לציין שבן-מאיר, אחרי שעיין במיסמך, לא הכחיש את אמיתותו. תחת זאת פתח בחקירה כדי לברר איך הגיע לידו אבנרי...

מיום 4 בנובמבר 1969. אחרי ששר-המשפטים דרש ממני להתנצל בצורה כל-כך קיצונית, נקטתי באמצעים כדי לחקור את הפרשה עד תומה. כתוצאה מכך אני מחזיק בידי פרוטור

סנסציה האמתית בוויכוח על חוק „מיהו יהודי“ לא היה הסקנדל הוולגארי של ח"כ פרוש. היא היתה כלולה בקטע מנאומו של אורי אבנרי, שחישל את הבית, אך כימעט ולא דווח בעיתונות.

בעת הוויכוח הראשון על הצעת-החוק טען אבנרי כי אין שום סיבה לאי-יחיקת הפריט „לאום“ מתעורר-דתי-זהות, כפי שהציע בית-המשפט העליון פה-אחד, על דעת השופטים החילוניים והדתיים כאחד. הסיבה: קיום הסכם חשאי בין השרים „ש שפירא וח"מ שפירא, קרב הקמת הקואליציה.“

הדבר הקפיץ אז את שר-המשפטים, שיצא בנאום תקיף נגד האשמה זו. אבנרי חזר עליה בו ביום, בהור דעה אישית, בה הביא תימוכין מן העיתונות. מייד לאחר-מכן מסרו שני השרים שפירא הודעות משלהם. שר-המשפטים הכחיש את הדברים, תבע מאבנרי להתי נצל, אחרת „תדע הכנסת עם מי יש לה עסק“. הוא הכריז באופן חגיגי שיתפטר, אם יוכח ששיקר.

שר-הפנים מסר הודעה הרבה יותר מאופקת, הכחיש קיום „הסכם“, אך רמז כי היתה הבנה בין הצדדים. בנאומו הפעם שלף אבנרי מיסמך מדהים: אזורי אבנרי: הבעתי בפעם שעברה את דעתי מהו הצורך בחוק הזה. יש רק צורך אחד — והוא נעוץ באותה הסכמה שהושגה בין השר יעקב שמשון שפירא והשר משה חיים שפירא לפני הקמת הקואליציה, שאם בית-המשפט יפסוק בעניין זה לפי בקשת שליט, כי אז ישנו את החוק. כבוד השר יעקב שמשון שפירא, בהתרגשות רבה, הכ חיש זאת, והוא אף התמרמר על כך שאינני מתנצל. והנה אני מחזיק בידי פרוטוקול משיבת הנהלת המפד"ל

קטע מהפרוטוקול הסודי

קול של ישיבת הנהלת המפד"ל, עמוד 12, שם מופיעים דבריו של שר-הפנים משה חיים שפירא.

ישראל שלמה בן-מאיר: מי מאמת זאת? אורי אבנרי: גם דברך מופיעים בפרוטוקול זה. אני מאמת את הפרוטוקול. אני יודע מאיפה קיבלתי אותו. אני מוכן שתקרא אותו, ואחרי-כך תגיד בעצמך אם אתה מאמת אותו. אני קורא מהפרוטוקול את דברי שר-הפנים: „אתמול